

AANGETEKEND

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
t.a.v. mevrouw S.A.M. Dijkma, staatssecretaris
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Inzake : NFE / Staat
Behandeld door : mr. A.B. Lever
Telefoon : +31 (0)55 527 12 43
Fax : +31 (0)55 521 65 41
E-mail : alex.lever@nysingh.nl

Datum: 12 april 2013 Onze referentie: 212028/2013/0009 Uw referentie:

Excellentie, geachte mevrouw Dijkma,

Bij brief d.d. 21 december 2012 berichtte u de Tweede Kamer dat de Ministerraad ermee instemt de Koningin te verzoeken het initiatief wetsvoorstel Wet verbod pelsdierhouderij (30.826 en de gewijzigde voorstellen 32.369 en 33.076) te bekrachtigen en werd de inwerkingtreding ervan bepaald op 15 januari 2013.

Ik wend mij bij dezen tot u namens de vereniging **Nederlandse Federatie van Edelpelsdierenhouders en haar leden** (hierna enkelvoud: "de NFE"). Zoals u bekend, is de sector pelsdierhouderij een gespecialiseerde, bloeiende tak van landbouw die voldoet aan alle welzijnseisen en die als voorbeeld kan gelden van verantwoord ketenbeheer. Zij vertegenwoordigt in Nederland een economische (toegevoegde) waarde van ruim € 300.000.000 op jaarbasis. De initiatief wetgeving, en de zeer ingrijpende maatregelen daarin verankerd, die de sector en daarmee samenhangende sectoren tot nihil reduceert, vindt haar rechtvaardiging uitsluitend in de opvatting dat het houden van pelsdieren, meer in het bijzonder nertsen, "voor de productie van bont" "ethisch en moreel onacceptabel" zou zijn naar maatschappelijke maatstaven in Nederland. Er is tussen de NFE en de initiatiefnemers nimmer verschil van mening geweest over de ingrijpende consequenties van de voorgenomen wetgeving voor de NFE:

"De optie om nertsenfokkers uit te kopen (...) lijkt de initiatiefnemers niet uitvoerbaar gezien de financiële implicaties die deze optie heeft. Het mag duidelijk zijn dat de rijksoverheid een enorme bezuinigingstaakstelling heeft uit te voeren en een serieuze financiële compensatie van nertsenhouders daarbinnen op dit moment geen optie is." (Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, 2009 -2010, 32.369, nr. 7)

De NFE is van oordeel dat de Staat met de totstandkoming, inwerkingtreding en uitvoering van de Wet verbod pelsdierhouderij, welke (uiteindelijk) direct het volledige verlies van de eigendom van de onderneming van de NFE beoogt en effectueert zonder te voorzien in enige financiële compensatie, jegens de NFE onrechtmatig handelt.

Apeldoorn

Arnhem

Zwolle

Vosselmanstraat 260
7311 CL Apeldoorn

Postbus 10100
7301 GC Apeldoorn

tel. 055 - 5 271 271
fax 055 - 5 223 111

info@nysingh.nl
www.nysingh.nl

aangesloten bij:
TAGLaw

De Stichting Derdengelden Nysingh advocaten voert het beheer over de gelden die cliënten aan het advocatenkantoor hebben toevertrouwd.

bankrelatie van de Stichting:
ABN Amro 48 82 55 953

BTW NL8124.01.207.B01
IBAN: NL66ABNA0488255953
BIC: ABNANL2A

Nysingh advocaten-notarissen N.V. is gevestigd in Apeldoorn en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 08118371. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht krachtens een overeenkomst van opdracht, waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Apeldoorn. In deze voorwaarden is onder meer onze aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag waarop de beroepsaansprakelijkheidsverzekering in het desbetreffende geval aanspraak op uitkering geeft. Deze voorwaarden liggen ter inzage en worden op verzoek kosteloos toegezonden en kunnen worden geraadpleegd op onze website www.nysingh.nl.

Door en met de inwerkingtreding en handhaving van de Wet verbod pelsdierhouderij wordt de NFE immers - naar verdragsautonome maatstaven - de eigendom van haar onderneming *ontnomen* zonder te voorzien in de daadwerkelijke betaling van in beginsel een volledige schadevergoeding. Ingevolge vaste jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens wordt daarmee de in acht te nemen - verdragsautonome - "fair balance" geschonden en staat daarmee strijdigheid met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: "11P") vast. Dit is tussen de NFE en de Staat ook niet in geschil,

zie onder meer de brief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit d.d. 24 september 2010 (Tweede Kamer 2010-2011, 32.369, nr. 12).

Zulks betekent niet enkel dat de Staat jegens de NFE aansprakelijk is voor de (in beginsel volledige) schade daardoor veroorzaakt; het betekent ook dat - ingevolge artikel 94 van de Grondwet - de Wet verbod pelsdierhouderij onverbindend is, althans geen werking toekomt en geen toepassing kan vinden totdat die - in beginsel volledige - schade daadwerkelijk door de Staat aan de NFE zal zijn vergoed.

Ook een - verdragsautonome - beoordeling van de maatregelen in het kader van *regulering* van eigendom zou overigens leiden tot de conclusie dat 11P er door wordt geschonden. In het kader van de parlementaire behandeling van de (initiatief) Wet verbod pelsdierhouderij - welke aanvankelijk voorzag in een uitkoopregeling juist als gezegd in verband met de ingrijpendheid van de voorgestelde maatregelen - heeft de toenmalige Minister van Landbouw de initiatiefnemers dan ook op basis van de beschikbare onderzoeksgegevens geadviseerd dat de Regering de wetgeving ontraadt en het beoogde verbod niet als "public policy" aangelegenheid beschouwt; alsmede gespecificeerd hoe een en ander zou leiden tot "schadeclaims" van de getroffen jagers jegens de Staat wegens schending van het bepaalde in 11P, meer in het bijzonder de schending in dat kader van de verdragsautonome fair balance. Ook indien de Wet verbod pelsdierhouderij zou vallen te kenschetsen als, naar het oordeel van de initiatiefnemers, niet ontneming maar regulering van eigendom onder dit artikel. En niettegenstaande een mogelijk uitstel van executie welke tot maximaal 1 januari 2024 zou kunnen duren. Ook beoordeeld naar de maatstaven van *regulering* van eigendom zou de aansprakelijkheid van de Staat - ook naar het oordeel van de toenmalige Minister - voor de initiatief wetgeving naar het oordeel van de NFE dus gegeven zijn en daarmee evenzo de hiervoor aangegeven rechtsgevolgen op basis van artikel 94 van de Grondwet. De initiatiefnemers hebben uiteindelijk in het parlementaire debat erkend dat op deze grondslag het risico bestaat dat wegens strijdigheid met het gestelde in 11P de Staat achteraf geconfronteerd zal worden met (succesvolle) schadeclaims.

Ten onrechte gaan de initiatiefnemers, de toenmalige Minister, en thans kennelijk u, er mitsdien vanuit dat wetgeving in strijd met 11P tot stand kan worden gebracht, in werking kan treden en kan worden gehouden en kan worden volstaan met het achteraf betalen van de daardoor veroorzaakte schade. Dit vindt in het recht evenwel geen steun. Bij strijdigheid met hogere, internationale regelgeving, zoals 11P, blijft de betreffende nationale wetgeving ingevolge het bepaalde in artikel 94 van de Grondwet buiten toepassing totdat die schade daadwerkelijk zal zijn vergoed. Zulks ook gegeven de garantie van effectieve en praktische rechtsbescherming die de nationale rechter dient te verzekeren.

Deze rechtsgevolgen vloeien voorts derhalve ook zelfstandig voort uit de strijdigheid met EU-recht. Meer in het bijzonder ook wegens strijdigheid met de bepalingen van Richtlijn 98/58/EG en niet te rechtvaardigen strijd met het vrije verkeer van goederen.

Tenslotte is de NFE van oordeel dat de toepassing van de Wet verbod pelsdierhouderij voor zover houdende een bevestiging van het aantal te houden nertsen, de onmogelijkheid de (onderneming van de) nertsenhouderij over te dragen na 14 januari 2013, en (uiteindelijk) het algehele verlies van de (waarde van de) onderneming, niet enkel onrechtmatig is op bovenstaande gronden; zij komt ook in strijd met fundamentele rechtsbeginselen. De toets daaraan staat de rechter vrij. De maatregelen zijn in strijd met het gelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk

noch proportioneel, strijdig met het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel, althans naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet uitvoerbaar dan na betaling aan de NFE van de daardoor veroorzaakte schade aan haar eigendommen.

Op grond van het voorgaande verzoek, en zo nodig sommeer, ik u namens de NFE, mij uiterlijk 22 april 2013 te bevestigen dat de Staat de Wet verbod pelsdierhouderij, meer in het bijzonder ook de artikelen 2 en 3 daarvan, buiten werking zal houden c.q. stellen en niet zal doen uitvoeren door haar ambtenaren of zal doen handhaven jegens de NFE, althans zulks zal bewerkstelligen totdat door de Staat zal zijn voorzien in - en zijn betaald - een in beginsel volledige schadevergoedingsregeling voor de NFE in alle individuele gevallen, en te erkennen dat de Staat aansprakelijkheid is voor alle geleden en nog te lijden schade door de NFE ten gevolge van de totstandkoming en inwerkingtreding van de Wet verbod pelsdierhouderij.

Bij gebreke hiervan zal de NFE zijn genoodzaakt, en zich vrij achten, zonder nadere waarschuwing de nodig geachte rechtsmaatregelen jegens de Staat te treffen teneinde haar belangen in rechte veilig te stellen. Ik neem aan dat u het zover niet zult laten komen.

Hoogachtend,

mr. A.B. Lever
advocaat

Cc

: de directeur Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn;
de directeur Directie Wetgeving Juridische Zaken.